

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ
ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ

«КАЗГИДРОМЕТ» РМК
ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ОРТАЛЫҒЫ

КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ №16 БЮЛЛЕТЕНІ

2023 ж. 21 сәуір, жұма

1-сурет. 2023 ж. 18 сәуір ғарыштан түсірілген Каспий теңізінің
NAGA/GSFC фотосуреті

2023 Ж. 20-25 СӘУІР АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ СОЛТҮСТІК БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ

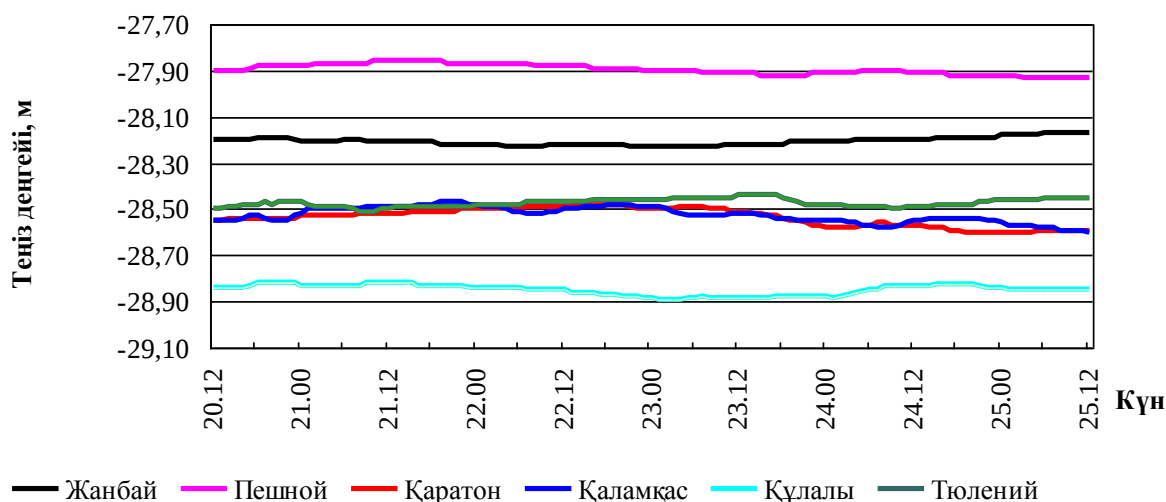
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

20-25 сәуір аралығында теңіз деңгейінің минус 28,41м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 27,86м-ден минус 28,89м аралығында болуы мүмкін.

2-суретте Каспий теңізінің солтүстік бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Пешной ауданында, Құлалы арал, Тюлений арал, Жанбай, Қаратон және Қаламқас аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы 13 см-ден аспайды.

2-сурет. Солтүстік Каспийдегі теңіз деңгейінің болжамы

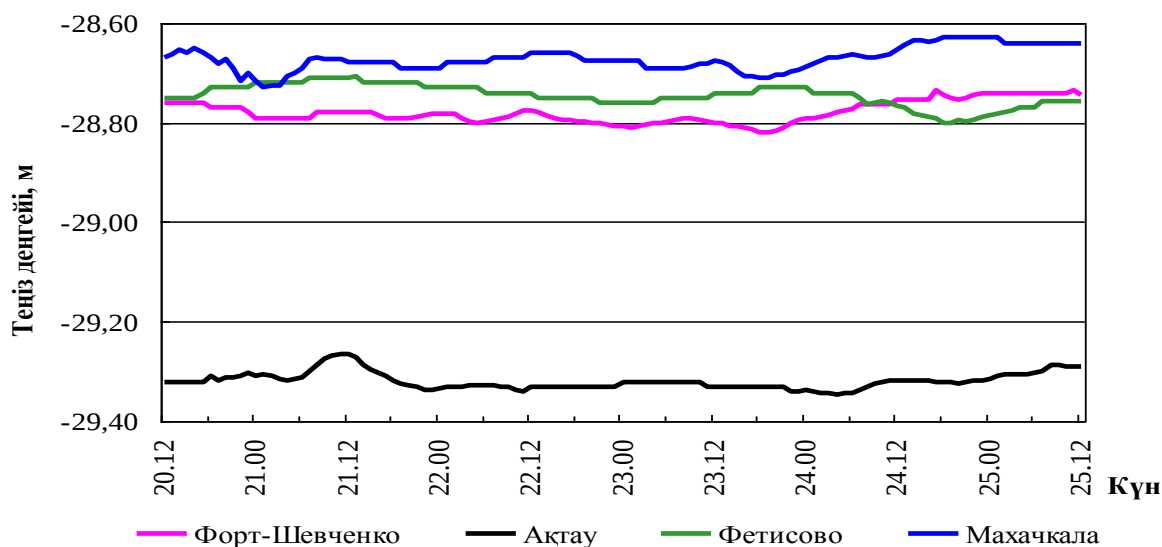
**2023 Ж. 20-25 СӘУІР АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН
КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ ОРТАҢҒЫ БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ ЖЕЛШЕГЕРМЕ
ЖӘНЕ ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.**

20-25 сәуір аралығында теңіз деңгейінің минус 28,88м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,63м-ден минус 29,35м аралығында болуы мүмкін.

3-суретте Каспий теңізінің Ортаңғы бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово және Махачкала аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары **күтілмейді**, теңіз деңгейінің ауытқуы **10 см-ден аспайды**.

3-сурет. Орта Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

ҚАЗАҚСТАН ЖАҒАЛАУЫНЫҢ ӘРТҮРЛІ ПУНКТТЕРІНДЕ БОЛАТЫН ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ БОЛЖАМАЛЫ МӘНДЕРІ

Пункттың атауы	Ең жоғары		Ең төмен		Орташа
	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)
Солтүстік Каспий					
Жанбай	-17 (-28,17)	2023/04/25 06:00:00	-23 (-28,23)	2023/04/22 04:00:00	-21 (-28,21)
Пешной	14 (-27,86)	2023/04/21 10:00:00	7 (-27,93)	2023/04/25 03:00:00	10 (-27,90)
Қаратон	-48 (-28,48)	2023/04/22 14:00:00	-60 (-28,60)	2023/04/24 19:00:00	-54 (-28,54)
Қаламқас	-47 (-28,47)	2023/04/21 19:00:00	-60 (-28,60)	2023/04/25 12:00:00	-53 (-28,53)
Құлалы	-82 (-28,82)	2023/04/20 18:00:00	-89 (-28,89)	2023/04/23 00:00:00	-85 (-28,85)
Тюлений	-44 (-28,44)	2023/04/23 12:00:00	-51 (-28,51)	2023/04/21 08:00:00	-47 (-28,47)
Орта Каспий					
Форт-Шевченко	-74 (-28,74)	2023/04/24 17:00:00	-82 (-28,82)	2023/04/23 18:00:00	-78 (-28,78)
Ақтау	-126 (-29,26)	2023/04/21 11:00:00	-135 (-29,35)	2023/04/24 02:00:00	-132 (-29,32)
Фетисово	-71 (-28,71)	2023/04/21 07:00:00	-80 (-28,80)	2023/04/24 18:00:00	-75 (-28,75)
Махачкала	-63 (-28,63)	2023/04/24 14:00:00	-73 (-28,73)	2023/04/21 01:00:00	-67 (-28,67)

ГОУ*- гринвич орташа уақыты

2023 ж. 13-19 сәуір АРАЛЫҒЫНДАҒЫ ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖАҒДАЙЫНА ШОЛУ

Қазгидрометтің Пешной, Жанбай, Құлалы аралы теңіз станциялары мен посттарының, сондай-ақ Росгидрометтің (Тюлений аралы) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізінің солтүстік бөлігінде теңіз деңгейінің орташа мәні минус 28,52м-ге, ең жоғарғы мәні - минус 27,80м-ге, ең төменгі мәні – минус 28,89м-ге сәйкес келді.

Қазгидрометтің Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово теңіз станциялары мен посттарының және Росгидрометтің (Махачкала) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізі суы терең бөлігінде деңгейінің орташа мәні минус 28,86м-ге, ең жоғарғы мәні-минус 28,67м-ге, ең төменгі мәні-минус 29,36м-ге сәйкес келді.

СОЛТҮСТІК-ШЫҒЫС ЖАҒАЛАУДАҒЫ ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ ҚАУІП-ҚАТЕР ӨЛШЕМДЕРІ

	Көтерілу/Төмендеу, см	Сипаттамасы***	Салдары
Желкөтерме	50	Өте қиын кезең	жағалаудың су басуы 5 км-ге дейін
	65	Қауіпті	бөгеттер мен үйлердің су басуы 10 км дейін
	110	Аса қауіпті	жағалаудың су басуы, бөгеттердің және үйлердің су басуы 10 км астам
Желшегерме	-50	Өте қиын кезең	кішкене кемелердің жүзуінің қиындауы
	-65	Қауіпті	кішкене және орта кемелердің жүзуінің қиындауы
	-100	Аса қауіпті	кемелер қайынға тұрып қалуы мүмкін

* Есептік сипаттамалар Каспий теңізі жағдайына «Қазгидромет» РМК жасаған Дат гидравликалық институтының MIKE 21 гидродинамикалық модулін қолдану арқылы алынған. Есептеу барысында теңіз деңгейін бақылау мәліметтері және 24-120 сағаттың қысым алабының сандық болжауы пайдаланылған.

** Ерекше белгілерді анықтаған кезде жергілікті жағдайлар есепке алынды.

*** Желшегерме-желкөтерме құбылыстары биіктігінің өте қиын кезеңі 50% қамтамасыздықпен, қауіпті - 25% қамтамасыздығымен, аса қауіпті - 2 % қамтамасыздығымен анықталды. Есептеу 1940-2020 жж. Т Пешной деректері бойынша жасалған.

БС – Балтық жүйесі

Бюллетень Каспий теңізінің гидрометеорологиялық зерттеулер басқармасында
құрастырылды

Мекенжайы: 050022, Алматы, Абай даңғ. 32, Тел.: 255-84-06

e-mail: kaspy@meteo.kz

Құрастырған: Васенина Е.И.

Тексерген: Ивкина Н.И.

Қазақшаға аударған: Наурызбаева Ж.К.

Бюллетеньдегі материалдарды пайдаланған кезде міндетті түрде

«Қазгидромет» РМК-ге сілтеме жасау керек.